

2022/2171(INI)

10.3.2023

СТАНОВИЩЕ

на комисията по правата на жените и равенството между половете

на вниманието на комисията по околна среда, обществено здраве и
безопасност на храните

относно стратегията на ЕС за устойчиви и кръгови текстилни изделия
(2022/2171(INI))

Докладчик по становище: Алис Кунке

PA_NonLeg

ПРЕДЛОЖЕНИЯ

Комисията по правата на жените и равенството между половете приканва водещата комисия по околна среда, общественото здраве и безопасност на храните да включи в предложението за резолюция, което ще приеме, следните предложения:

- като взе предвид Резолюция 70/1 на Общото събрание на ООН от 25 септември 2015 г., озаглавена „Да преобразим света: Програма до 2030 г. за устойчиво развитие“,
 - като взе предвид своята резолюция от 27 април 2017 г. относно водещата инициатива на ЕС за сектора за производство на облекла¹,
- А. като има предвид, че равенството е ключов принцип на ЕС, заложен в член 2 и в член 3, параграф 3 от Договора за Европейския съюз (ДЕС), в член 8 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС) и в член 23 от Хартата на основните права; като има предвид, че в своята Стратегия за равенство между половете (2020 – 2025 г.) Комисията се ангажира да включи аспектите за равенство между половете на всички етапи на разработването на политиките във всички вътрешни и външни области на политиката, включително по отношение на потребностите, предизвикателствата и възможностите в конкретни сектори;
- Б. като има предвид, че текстилната и шивашката промишленост често разчитат на евтина работна ръка; като има предвид, че жените представляват приблизително 80% от работната сила в сектора за производство на облекла в световен мащаб², и следователно са непропорционално засегнати от отрицателното въздействие на шивашката промишленост; като има предвид, че ниските заплати³, в съчетание с ниската или липсваща социална защита, правят жените и децата особено уязвими на експлоатация; като има предвид, че минималните заплати в държавите производители на текстил са два до пет пъти по-ниски от жизнения минимум; като има предвид, че работещите в сектора получават средно само 1 – 3% от крайната цена на дребно на облеклата⁴; като има предвид, че назначаването на жени в сектора за производство на облекла в развиващите се държави допринася значително за доходите на домакинствата и намаляването на бедността; като има предвид, че в стратегията на ЕС за устойчиви и кръгови текстилни изделия се съдържат екологични амбиции, но липсват други основни аспекти на сектора като правата на работниците и аспектите за равенство между половете;
- В. като има предвид, че тенденцията е да се подценяват работните места, на които традиционно се поставя етикет „женска работа“ или които са в силно феминизирани сектори като сектора за производство на облекла; като има

¹ ОВ С 298, 23.8.2018 г., стр. 100.

² Европейски парламент, Генерална дирекция за парламентарни изследвания, *Textile workers in developing countries and the European fashion industry: Towards sustainability? (Текстилните работници в развиващите се страни и европейската модна индустрия: към устойчивост?)*, 24 юли 2020 г.

³ Clean Clothes Campaign, *Another wage is possible: A cross-border base living wage in Europe*. (Кампания за чисти дрехи, *Възможна е друга заплата: Трансгранична базова жизнена заплата в Европа*).

⁴ Пак там.

предвид, че жените като цяло имат достъп до тесен набор от работни места и задачи и са изправени пред хоризонтална и вертикална сегрегация, както и пред основаваща се на пола сегрегация на заплатите; като има предвид, че те страдат също така от професионални заболявания и липса на достъп до подходящи и така необходими здравни грижи; като има предвид, че жените са подложени на пряка и непряка дискриминация, основана на пола, в резултат също и на неравнопоставеността на силите между половете при работна сила, която е предимно от жени, и управленски структури преобладаващо от мъже, с непропорционален брой мъже на ръководни, управленски и средни позиции;

- Г. като има предвид, че много жени, работещи в шивашката промишленост, са изправени пред постоянна заплаха от насилие и сексуален тормоз на работното място; като има предвид, че проблемите, свързани с основаните на пола тормоз и насилие, често са заглушавани от огромните световни вериги за създаване на стойност и засилвани от неравнопоставеността на силите между половете;
- Д. като има предвид, че много от нарушенията на правата на човека, които се извършват в текстилния сектор, включително сектора за производство на облекла, засягат трудовите права; като има предвид, че широко разпространеното малтретиране на работнички в сектора за производство на облекла се засили по време на пандемията от COVID-19, особено извън ЕС; като има предвид, че въпреки широко разпространените нарушения на правата на човека, коригиращите действия като цяло остават рядкост и жертвите са изправени пред множество пречки при получаването на достъп до средства за правна защита, включително процедурни пречки, свързани с допустимостта и разкриването на доказателства, съдебни разноси, които често са прекалено високи, липса на ясни стандарти за корпоративна отговорност при нарушения на правата на човека и липса на яснота по отношение на прилагането на правилата на ЕС относно международното частно право в транснационални граждански спорове; като има предвид, че доброволните рамки за защита на жените, работещи в сектора за производство на облекла, от насилие и експлоатация на работното място в държави, участващи в текстилната промишленост като подизпълнители, се оказаха неефективни; като има предвид, че трябва да бъдат въведени обвързващи мерки за справяне с тези нарушения на правата на човека;
- Е. като има предвид, че цел 5 от целите на ООН за устойчиво развитие е „Равенство между половете“, цел 8 е „Достоен труд и икономически растеж“, а цел 12 е „Отговорно потребление и производство“; като има предвид, че много държави изостават в постигането на тези цели, които държавите членки са се ангажирали да изпълнят до 2030 г.;
- Ж. като има предвид, че 189 държави са подписали и ратифицирали Конвенцията на ООН за премахване на всички форми на дискриминация по отношение на жените (CEDAW), в която се посочва, че дискриминацията срещу жените „нарушава принципите на равенство на правата и зачитане на човешкото достойнство“;
- З. като има предвид, че текстилната промишленост е една от най-замърсяващите индустрии⁵, с производство на 1,2 милиарда тона CO₂ еквивалент годишно; като

⁵ <https://www.europarl.europa.eu/news/bg/headlines/society/20201208STO93327/the-impact-of-textile->

има предвид, че европейците потребяват средно 26 кг текстил на човек годишно, като значителна част от него идва от държави извън ЕС; като има предвид, че текстилната промишленост, по-специално производството на обувки и облекло, е една от най-бързо развиващите се индустрии и следователно нейното въздействие върху околната среда непрекъснато се засилва; като има предвид, че в сравнение с мъжете, при жените и момичетата има по-голяма вероятност за финансова зависимост от застрашени природни ресурси и уязвими от климата сектори, и че те често са изложени на допълнителни фактори и пречки във връзка с пола, които постоянно ги правят по-уязвими на въздействието на изменението на климата и бедствията;

- И. като има предвид, че социалната, зелената и феминистката програми са взаимосвързани и споделят целта за гарантиране на справедливо разпределение на ресурсите; като има предвид, че жените, мигрантите и недекларираните работници и тяхната ръководна роля са от основно значение за насърчаването на кръгова икономика, което е необходимо и за осъществяването на зелени и справедливи преходи; като има предвид, че поради това подобряването на социалната устойчивост не може да се постигне чрез един инструмент, а изисква цялостен подход, интегриран в различните промишлени сектори, при който се разглеждат проектирането, закупуването, производството, потреблението и рециклирането;
1. отбелязва, че в допълнение към значителното си отрицателно въздействие върху околната среда и климата, текстилната промишленост има и вредно социално въздействие; подчертава, че непропорционален брой жени и маргинализирани групи са заети с несигурна работа, с нечовешки и опасни условия на труд, включително високи равнища на работа на непълнен работен ден и недеклариран труд, получаване на ниски възнаграждения значително под заплатата, гарантираща жизнен минимум, принудителен труд, опасни условия на труд, увреждане на здравето във връзка с използваните химикали, както и основано на пола насилие, в т.ч. сексуален тормоз; изразява съжаление, че в стратегията на ЕС за устойчиви и кръгови текстилни изделия не се отчита стойността на труда в сектора, и по-специално ролята, която играят жените работници;
 2. подчертава, че условията на труд и трудовото законодателство в някои държави извън ЕС, които доставят текстилни продукти на ЕС, често са изключително лоши или не се прилагат правилно; подчертава по-специално ограниченията по отношение на сексуалното и репродуктивното здраве и права и ограниченията на платения отпуск по майчинство; подчертава, че жените и групите в неравностойно положение често са заети с недеклариран труд и нямат достъп до социално осигуряване; подчертава, че асиметрията на силите между купувачи и доставчици, която допринася за нелоялни търговски практики, има пагубно въздействие върху условията на труд, заплатите и свръхпроизводството, като засяга непропорционално жените, особено в държавите с ниски заплати извън ЕС, но също и в държавите производители в рамките на ЕС; призовава Комисията да включи аспектите за равенство между половете във всяко законодателство, което предлага относно борбата с нелоялните търговски практики в текстилния сектор;

3. подчертава, че в текстилната промишленост се докладва широко за основано на пола насилие; подчертава, че жените и момичетата във фабриките за облекло са особено изложени на риск от тормоз и основано на пола насилие поради тяхната несигурна заетост с ниски доходи, както и ограничената им възходяща мобилност, местоположението на работните места и жилищното настаняване на място⁶; подчертава, че жертвите на основано на пола насилие могат да се сблъскат с бариери при докладването на насилие или тормоз, и призовава работодателите в текстилния сектор да гарантират наличието на стабилни, чувствителни към пола механизми за подаване на жалби на оперативното ниво, за да се даде възможност на работниците да докладват за случаи на тормоз, насилие или заплахи за насилие анонимно и поверително, без страх от репресии; призовава за подходящи корективни механизми; призовава за включване на жените в разработването на мерки за мониторинг и оценка; призовава работодателите да осигурят обучение и образование относно равенството между половете и основаното на пола насилие за служителите мъже и жени;
4. изразява съжаление, че в по-голямата си част производствените процеси на стоки в текстилната и шивашката промишленост са били изнесени в държави извън ЕС, както и съжаление относно значителната загуба на работни места и възможности за предприемачество за европейските жени работници;
5. отбелязва, че жените в текстилната промишленост често са изключени от пространствата за вземане на решения; призовава работодателите в текстилната промишленост да предприемат мерки за гарантиране на представителство на жените на управленско и висше ръководно равнище и на средни ръководни позиции, както и да гарантират представителство на жените в рамките на консултативните форуми;
6. приветства факта, че пазарът на дамски ретро облекла се съживи отново през последните години;
7. призовава дружествата купувачи и фабриките да разработят интегрирани кодекси за поведение, включващи принципа на равенство между половете, с политики относно основаното на пола насилие и тормоза, както и ясни механизми за прилагане; призовава дружествата купувачи да включат равенството между половете в договорните споразумения с доставчиците;
8. настоятелно призовава държавите членки да ратифицират съответните конвенции на Международната организация на труда и да изпълнят нейните препоръки, особено предназначените да осигурят здравословни и безопасни условия на труд и строителни стандарти, включително по отношение на работата от вкъщи, тъй като тя преобладава във веригата за доставка на текстил и облекла, за намаляване на основаващата се на пола дискриминация и мащаба на несигурната заетост и за защита на работниците от лоши условия на труд и вредното въздействие на опасни химикали, за които за съжаление често липсват групирани по полов признак данни, както и от насилие и тормоз на работното място; посочва по-специално Конвенцията за премахване на насилието и сексуалния тормоз в сферата на труда (№ 190), Конвенцията за равенството в заплащането (№ 100),

⁶ <https://mneguidelines.oecd.org/oecd-due-diligence-guidance-garment-footwear.pdf>.

Конвенцията за дискриминацията в областта на труда и професиите (№ 111) и Конвенцията за закрила на майчинството (№ 183); подчертава, че производството на текстил предполага използване на изключително много химични вещества, което излага жените, наред с други неща, на химикали, причиняващи рак, химикали, нарушаващи ендокринната система, и алергени; подчертава спешната необходимост от приемане на мерки по отношение на здравето и безопасността на работното място, които включват чувствителен към пола подход;

9. изисква да бъде разрешено свободното създаване и функциониране на синдикати на жените работници и настоява за зачитане на правото на колективно договаряне;
10. подчертава, че квалификацията, повишаването ѝ и преквалификацията в текстилния сектор имат основна роля за намаляване на разликата между мъжете и жените по отношение на равнището на заетост, както и за гарантиране, че политиките и инициативите на ЕС, както и тези на национално равнище, са подкрепени с достатъчно финансиране; подчертава, че е важно корпоративните инвеститори да гарантират нископлатените работници в текстилния сектор, по-специално жените и други маргинализирани групи, включително тези, които са ангажирани в най-несигурните форми на заетост, да имат достъп до качествено учене през целия живот и възможности за обучение, особено след периоди на отсъствие поради грижи, да предприемат строги мерки за преодоляване на липсата на време и на ресурси, заделени за такива възможности, както и за справяне с предубежденията и стереотипите, свързани с пола; подчертава необходимостта от информиране на работниците за техните права, трудовото законодателство и въпросите за безопасността и здравето, както и от осигуряване на обучение на ръководителите относно равенството между половете и недискриминацията; призовава Комисията и държавите членки да разработят програми за насърчаване на пълноценното участие на жените в текстилната и шивашката промишленост, като се съсредоточат върху всички аспекти, свързани с тези сектори, както и да насърчават благоприятна среда за създаване, поощряване и развитие на ръководени от жени дейности;
11. призовава Комисията и държавите членки да приемат строги мерки за гарантиране на достъп на жените до справедлив и приобщаващ цифров и зелен преход в текстилния сектор;
12. призовава работодателите в текстилния сектор да гарантират, че техните служители имат основна социална сигурност;
13. приветства предложението за регламент за екопроектирането, обхващащо текстилните изделия, и преразглеждането на Регламента за етикетиранието на текстилните продукти⁷; призовава за въвеждане на задължително разкриване на информация, като се започне от най-големите дружества в Съюза, включително относно тяхното отрицателно въздействие върху правата на човека и околната

⁷ Регламент (ЕС) № 1007/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 27 септември 2011 г. относно наименованията на текстилните влакна и свързаното с тях етикетирание и маркиране на текстилните продукти по отношение на техния влакнест състав и за отмяна на Директива 73/44/ЕИО на Съвета и на директиви 96/73/ЕО и 2008/121/ЕО на Европейския парламент и на Съвета ОВ L 272, 18.10.2011 г., стр. 1.

среда; отбелязва, че тази информация следва да отчита разликите между половете; призовава за включването на социални и трудови стандарти както в предложения регламент за екопроектирането, така и в изискванията за етикетиране, а също и информацията относно спазването на тези стандарти да бъде предоставена в цифровите продуктови паспорти и да стане задължителна за обществените поръчки; изразява загриженост във връзка с фрагментираната и ограничена представа за въздействието на продуктите, която би създадо разработването на критерии за обосноваване на твърденията за екологосъобразност, ако не се вземе под внимание социалното въздействие и въздействието, свързано с равенството между половете; подчертава, че такова ограничено схващане за устойчивост на продуктите не е в съответствие с ангажиментите на ЕС към целите за устойчиво развитие, нито към Европейския зелен пакт; призовава дружествата в текстилната промишленост да предоставят подробна информация относно състоянието на равенството между половете в тях и по техните вериги за доставки, в съответствие с предложената директива за докладване на корпоративната устойчивост и бъдещата директива за комплексна проверка на корпоративната устойчивост;

14. приветства очакваното предложение на Комисията за забрана на навлизането на пазара на ЕС на продукти, произведени с принудителен труд, което ще обхване използването на принудителен труд по цялата верига на доставка; припомня значението на интегрирането на принципа на равенство между половете във всички политики на ЕС; отново заявява, че спазването на задълженията за дължима грижа трябва да бъде стриктно и равномерно прилагано в рамките на единния пазар и че дружествата, осъществяващи дейност на вътрешния пазар, които не спазват критериите за околната среда и за правата на човека, определени в бъдещото законодателство за надлежна проверка, трябва да бъдат подлагани на строги санкции; изразява съжаление, че в предложението за директива относно дължима грижа на дружествата във връзка с устойчивостта не се обръща внимание на въпроса за равенството между половете, и призовава за включване в текста на аспектите за равенство между половете; подчертава, че свързаните с пола отрицателни въздействия на съществуващата верига на стойността в текстилния сектор не могат да бъдат избегнати само чрез предложеното законодателство за дължима грижа; подчертава, че предложеното от Комисията законодателство за дължима грижа обхваща само 1% от дружествата в ЕС, но и че най-големите марки облекла не са доминиращи в производството на облекла по начина, по който това се прави от най-големите марки в други силно концентрирани отрасли; поради това подчертава, че разпоредбите, които се прилагат само за най-големите марки, няма да позволят на мнозинството от работещите в шивашката промишленост, които често са жени, да се възползват от защитата, която са предназначени да осигурят; настоятелно призовава държавите членки да включат възможно най-много дружества при прилагането на законодателството за дължима грижа;
15. подчертава необходимостта от засилване на усилията за включване на съобразени с равенството между половете социални аспекти в обществените поръчки, за да се подпомогне устойчивото производство, използване и управление на изваждането от употреба на текстилните изделия; във връзка с това призовава за

перезглеждане на Директивата относно обществените поръчки⁸ от 2014 г., както и за включване на социално отговорни, в допълнение към екологичните, критерии за обществени поръчки в Регламента за екопроектирането;

16. призовава Комисията и държавите членки да се ангажират със заинтересованите страни от гражданското общество, включително участници от сферата на образованието, организации за равенство между половете, социални партньори и работещи на място местни организации, в разработването на програми за повишаване на осведомеността относно въздействието върху околната среда, климата и правата на човека на текстилната и шивашката промишленост, включително условията на труд за жените и момичетата, и за насърчаване на кръгова икономика, включваща развитието на устойчивост и зачитане на правата на човека по цялата верига на стойността в текстилния сектор;
17. призовава Комисията и държавите членки да насърчават и популяризират обмена на знания и най-добри практики по отношение на кръговостта и устойчивостта в текстилния сектор; отбелязва, че устойчивостта и кръговостта следва да имат междусекторен характер и следва да бъдат интегрирани в различните сектори на промишлеността; припомня, че една от целите на стратегията на ЕС за устойчиви и кръгови текстилни изделия е да се създаде цялостна рамка за създаване на условия и стимули за повишаване на конкурентоспособността, устойчивостта и издръжливостта на текстилния сектор на ЕС; настоятелно призовава Комисията да гарантира, че тази цел взема предвид централната роля на жените в този сектор; призовава Комисията да включи в изпълнението на стратегията аспектите за равенство между половете, по-специално относно правата на жените; счита, че тази инициатива следва да насърчава недискриминацията и да разглежда въпроса за насилието и тормоза на работното място, както вече предвиждат ангажиментите на европейско и международно равнище;
18. подчертава значението на опазването и запазването на традиционното занаятчийство, най-осезаемото проявление на нематериалното културно наследство, както и установяването на призма на равенството между половете, през която да се разглежда историческата роля на жените в създаването, поддържането и подобряването на висококачествената изработка;
19. настоятелно призовава държавите членки да използват съществуващите фондове за подпомагане на финансови инструменти с цел развиване на умения и постижения чрез образование, обучение и консултантски услуги и увеличаване на участието в местни групи за действие с оглед по-добро гарантиране на участието на жените в предприемачеството в текстилната и шивашка промишленост;
20. приветства факта, че има примери за жени в текстилната промишленост, които успешно създават търговски жизнеспособни продукти от странични или отпадъчни продукти, произхождащи от сектори на хранително-вкусовата промишленост или други промишлени отрасли;
21. настоятелно призовава Комисията и държавите членки да разработят стратегии за

⁸ Директива 2014/24/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 26 февруари 2014 г. за обществените поръчки и за отмяна на Директива 2004/18/ЕО (текст от значение за ЕИП). ОВ L 94, 28.3.2014 г., стр. 65.

гарантиране на търговската жизнеспособност на екологосъобразни продукти за жени и момичета; подчертава необходимостта от една обща цел за намаляване на разходите за висококачествени, издръжливи и устойчиви облекла и обувки, така че да се сложи край на ситуацията, при която нискокачествените и замърсяващи облекла от държави извън ЕС са най-жизнеспособният и достъпен вариант за жените в неравностойно икономическо положение;

22. припомня, че в текстилната промишленост близо 75% от жените имат средна до висока степен на образование; в този контекст изразява съжаление, че жените заемат едва 38% от висшите или управленските позиции в текстилната промишленост;
23. отбелязва, че жените от всички възрасти често имат централна роля в организирането, финансирането, управлението и насърчаването на инициативи и благотворителни организации, насочени към производството и продажбата на текстилни продукти; подчертава, че подобни организации в миналото са били от голямо социално значение както поради създаването на възможности за заетост на жените, така и заради предоставянето на помощ, подкрепа и благотворителна грижа за жени в нужда;
24. призовава Комисията ефективно да комуникира и да популяризира чрез онлайн платформи значението на устойчивите управлявани от жени малки и средни текстилни предприятия в целия ЕС, като им даде по-голяма видимост и подобри осведомеността относно екологосъобразното предприемачество на жените;
25. призовава държавите членки да насърчават обучението по предмети в областта на науката, технологиите, инженерството, изкуствата и математиката, за да се гарантира по-добре, че жените играят ключова роля във всички аспекти на текстилната промишленост, включително в използването на високотехнологични машини, което често се изисква по време на различни производствени процедури, и по този начин да се подчертае връзката между жените, технологиите и текстила;
26. призовава държавите членки да насърчават икономическата независимост на жените на ръководни позиции и да признаят това като следващо основно предизвикателство за идните години;
27. призовава за събиране на изчерпателни разбити по полов признак данни, за да се установи участието на жените в текстилната промишленост и всички потенциални различия или несъответствия между държавите членки.

ИНФОРМАЦИЯ ОТНОСНО ПРИЕМАНЕТО В ПОДПОМАГАЩАТА КОМИСИЯ

Дата на приемане	28.2.2023 г.
Резултат от окончателното гласуване	+: 24 -: 2 0: 3
Членове, присъствали на окончателното гласуване	Simona Baldassarre, Vilija Blinkevičiūtė, Maria da Graça Carvalho, Margarita de la Pisa Carrión, Frances Fitzgerald, Lina Gálvez Muñoz, Arba Kokalari, Alice Kuhnke, Elżbieta Katarzyna Łukacijewska, Radka Maxová, Karen Melchior, Maria Noichl, Carina Ohlsson, Samira Rafaela, Evelyn Regner, María Soraya Rodríguez Ramos, Christine Schneider, Michal Šimečka, Sylwia Spurek
Заместници, присъствали на окончателното гласуване	Michiel Hoogeveen, Ewa Kopacz, Elena Kountoura, Johan Nissinen, Katarína Roth Nevedálová, Pernille Weiss
Заместници (чл. 209, пар. 7), присъствали на окончателното гласуване	Francisco Guerreiro, France Jamet, Łukasz Kohut, Ana Miranda

ПОИМЕННО ОКОНЧАТЕЛНО ГЛАСУВАНЕ В ПОДПОМАГАЩАТА КОМИСИЯ

24	+
ID	France Jamet
PPE	Maria da Graça Carvalho, Frances Fitzgerald, Arba Kokalari, Ewa Kopacz, Elzbieta Katarzyna Łukacijewska, Christine Schneider, Pernille Weiss
Renew	Karen Melchior, María Soraya Rodríguez Ramos, Michal Šimečka
S&D	Vilija Blinkevičiūtė, Lina Gálvez Muñoz, Łukasz Kohut, Radka Maxová, Katarína Roth Neved'alová, Maria Noichl, Carina Ohlsson, Evelyn Regner
The Left	Elena Kountoura
Verts/ALE	Francisco Guerreiro, Alice Kuhnke, Ana Miranda, Sylwia Spurek

2	-
ECR	Johan Nissinen
Renew	Samira Rafaela

3	0
ECR	Michiel Hoogeveen, Margarita de la Pisa Carrión
ID	Simona Baldassarre

Легенда на използваните знаци:

+ : „за“

- : „против“

0 : „въздържал се“